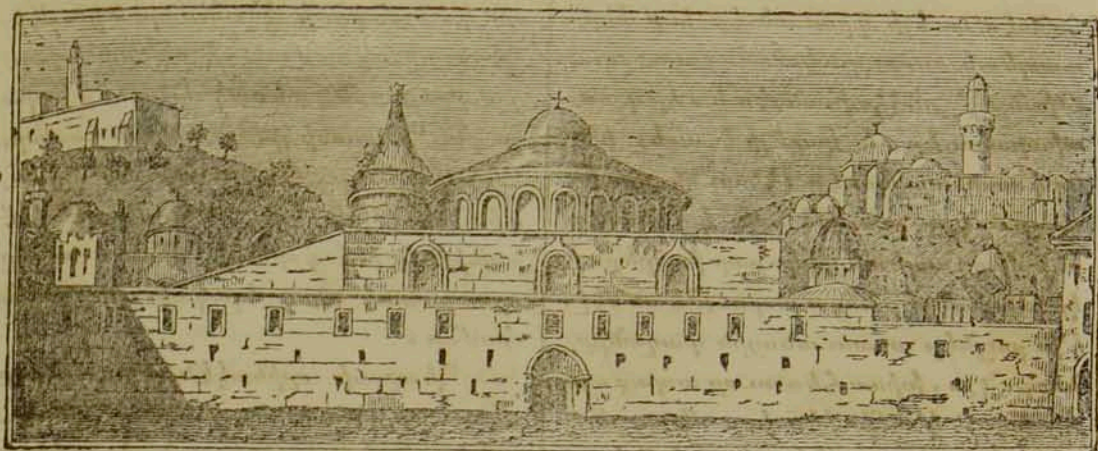

ՎԵՑԵՐՈՐԻ ՏՐԻ
ԹԻ 4.

Ա Մ Ս Ա Գ Ի Ր

ԱՊՐԷԼ 30.
1871.

Ա.Զ.Գ.Ա.Թ.Ի.Ն. ԲԱ.ՆԱ.Ս.Ի.ԲԱ.ԿԱ.Ն ԵՒ ԳՐԱԳԻՏԱԿԱՆ

Ս Ի Մ Ո Ն Գ Ե Տ Ր Ո Ս (*)

ՅԻՍՈՒՍ ԲՐԻՍՏՈՍ առաքելութեան
կոչելով Յովնանու որդի Մաննը՝ ըս-
կրաւ զաստիարակել աստուածային
վարդապետութեան վարժային մէջ :
Եւ գիտէք թէ ի՞նչ մեծ գաստիարա-
կութիւն պէտք էր Մաննի վայրագ ե-
ռանդն ու կրքոտ բնասրութիւնը
կրթելու և նորա մարմնաւոր նախան-
ձաւորութիւնն ու յանձնադատան
վեստութիւնը մարբելու և մեղմելու
համար : Սբանչելի է Յիսուսի գա-
տիարակութիւնը ամեն կողմէն և օ-
րինակելի ամեն մասամբ : Եւ կէք ու-
րեմն , գերգաստանի հայրեր , մա-
տաղ սերունդի ուսուցիչներ , ժողո-

վորդեան հովիւներ , եկէք և ուսէք
Յիսուսի աստուածային գաստիարա-
կութեան եղանակն ու սղին : Եւ կէք
և ուսէք այս վարդապետարանին մէջ
հսկողութիւն , զգուշութիւն , ար-
գահատութիւն , անսպառ ներողամի-
տութիւն և անյաղթ սէր , զոր Յի-
սուս կը գործադրէ իւր նորքնաիր և
նորննծայ աշակերտը գաստիարակելու
համար : Յիսուս իւր ամեն աշակերտ-
ները կը գաստիարակէ և կը վարժէ ,
բայց Պետրոսի կրթութեան համար
յատուկ հոգացողութիւն կը նշմար-
ուի , վասն զի Պետրոսի բնասրու-
թիւնը յատուկ մտադրութեան կը
կարօտի : Գուցէ կարծէիք դուք՝
թէ Յիսուսի սիրելի աշակերտն Յով-

(*) Հարաւորութիւն և վերջ , տես թիւ 5 :

հաննէս աւելի գրաւած էր իւր վարդապետի ուսուցչական հոգատարութիւնը Այս, Յովհաննէս ևս կը դաստիարակուէր, և կարելի է ասել թէ կը դաստիարակուէր Յիսուսի սրտին վրայ : Այս լռութեամբ կը սնանէր իւր վարդապետի փրկարար խօսքերով կը թափանցէր նոցա խորութեան մէջ, կ'իւրացնէր աստուածային գաղտնիքները : Այս, խիստ հեռաւոր ապագայի համար, կ'ամփոփէր իւր մտաց մէջ սքանչելի յիշատակներ և վսեմ խորհրդներ : Յովհաննէս մի պայծառ և խաղաղ աստղ էր, որ պիտի բարձրանար Ակեղեցւոյ հորիզոնին վրայ և պիտի սփռէր իւր վարդապետութիւնը լոյսը իւր ընկերակցաց խօսելէն եւ քարոզելէն ղկնի : Այս Յովհաննէսի խօսքը, իբրեւ աշնան կատարածի պրտուղ, պիտի լինէր նոր, սքանչելի և անակնկալ լուսն քարոզութիւն Պետրոսի, Յակոբայ, Պօղոսի և այլոց : Այս ապագայի համար էր որ կը ջերմանար և կը հասունանար Յովհաննէս լռութեամբ իւր վարդապետի անհուն սիրոյ վառարանին մէջ : Յովհաննէսի դաստիարակութիւնը, զոր Յիսուս սկսած էր, պիտի կատարուէին առնէր նորա մենաւորութեան և ըզգաստ ծերութեան մէջ : Բայց Պետրոսի ժամը այսքան հեռի չէր, նորա ժամը հնչուելու վրայ էր : Առաջիկայ պատերազմին առաջին հարուածները նորա ձեռքով պիտի գործուէին : Պետրոս զօրեղ բնավորութիւն ունէր, բայց խիստ էր : Արտա կատարելութիւնները և անկատարելութիւնները զարմանալի կերպով զուգորդուած էին իրարու հետ, զորս բաց 'ի Յիսուսէն գուցէ անհնարին էր որ ուրիշ դաստիարակ կարենար իրարմէ բաժնել և մաքրել : Այս մասին էր ահա Յիսուսի յատուկ մտադրութիւնը,

որ կը նշմարուի Աւետարանին մէջ Պետրոսի նկատմամբ : Արիւնային վարդապետը ամեն տեսակ միջոցներ գործ կը դնէ Պետրոսի կրթութեան համար, — հարցումներ, հարցափարձեր, յանդիմանութիւններ, — և կրմարզէ թէ բանիւ և թէ գործով, մինչեւ որ կը պատրաստէ առաքելական պաշտօնին համար :

Պետրոսի օրինակէն կ'ուսանինք մենք, որ Աստուած յատուկ մտադրութիւն կը դարձնէ այն մարդկանց բնավորութեան վրայ, զորս ինքն 'ի պաշտօն կը կոչէ և զարմանալի կերպով կը յղկէ, կը կանոնաւորէ և իր նպատակին կը ծառայեցնէ : Ի՞նչ էր Յիսուսի դաստիարակութիւն նիւթը : Ի՞նչ էր նորա կրթութեան առարկան, եթէ ոչ հաւատը, այն հաստատուն հաւատը, զոր Առաքեալք պիտի ունենային Աւետարանի Յայտնութեան մեծ խորհրդին վրայ, որ էր Սարմառ-Լիւն Աստուծոյ թագաւորութիւնը այս հաւատոյ վրայ հիմնուած էր, անհնարին էր ուրեմն առանց այս հաւատքն ունենալու առաքելութեան պաշտօնաւրել : Եթէ չը կայ այս հաւատը, անօգուտ են ամեն բնական ձիւղբերը, ամեն տաղանդները և ընդունակութիւնները, Հետեւապէս կարող ենք համարձակ ասել, որ Պետրոս իւր հաւատով միայն կենդանի անգամ պիտի լինէր քրիստոնէական նորածին Ակեղեցւոյն և ոչ թէ իւր բնական կատարելութեամբ, վասն զի նորա բնական յատուկութիւններն անգամ պէտք է որ հաւատով կանոնաւորէին, հասունանային եւ օգտակար լինէին Քրիստոսի Ակեղեցւոյն :

Արդ՝ կը հարցնեմք այժմ՝ ի՞նչ պէս կարող է մարդ գլուխ կամ առաջնորդ լինիլ մի ընկերութեան, ա-

առանց անդամ լինելու, և ինչպէս կա-
րող է անդամ լինիլ, առանց նոյն ըն-
կերութեան սկզբունքները և օգուտ-
ները ճանաչելու: Այս հարցումը ա-
մեն ընկերութեան կը վերաբերի, նա
եւ քաղաքականին: Այժմէ մէկը քա-
ղաքական վարչութեան կամ ընկե-
րութեան գլուխ անցնի, առանց զայն
ճանաչելու, նա բռնաւոր կը լինի և
ոչ առաջնորդ: Այժմէ քաղաքականին
համար այսպէս է, որչափ առաւել
հոգեւորին համար: Հոգեւոր ընկե-
րութիւնը, քանի մի յայտնի սկզբունք-
ներու վրայ հիմնուելով՝ ուրիշ նպա-
տակ կարող չէ ունենալ, բայց եթէ
իւր սկզբունքը քարոզել, և նոյն սկզբ-
բունքը դաւանող և սիրող իւրաքան-
չիւր անդամ հաւասար մասն ունի
նոյն ընկերութեան մէջ, ի՞նչ էր. քը-
րիստոնէական ընկերութեան սկզբ-
բունքը—ՅԻՍՈՒԹ Է ՎՐԻՍՏՈՍՆ, ՈՐԴԻ
ԱՍՏՈՒԾՈՏ ԿԵՆՒԱՆՈՏ: Այս է քրիս-
տոնէական ընկերութեան միակ ըս-
կըզբունքը: Վանի որ այս ճշմարտու-
թիւնը կայ, կայ հետեւապէս և քը-
րիստոնէական ընկերութիւնը: Իսկ
եթէ այս ճշմարտութիւնը տապալի,
կը տապալի ընդ նմին և քրիստոնէա-
կան ընկերութիւնը կամ Ակեղեցին,
վասն զի կը մնայ առանց սկզբան, ա-
ռանց իրաւանց և առանց անաւան:
Այր Պետրոս պատասխանեց Յիսու-
սին, «Դու ես Վրիստոսն, որդի Աս-
տուծոյ կենդանւոյ » Յիսուս առաց.
«Արանի քեզ Սիմոն, որդի Յովնանու,
զի մարմին և արիւն ոչ յայտնեաց
քեզ, այլ Հոյր իմ որ յերկինս է:
Այլ ես քեզ ասեմ, զի դու ես վէմ,
և ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկե-
ղեցի իմ և դրունք դժոխոց զնա մի՝
յաղթահարեսցեն »: Պետրոսի մէջ
խօսողը մարմինը եւ արիւնը էր,
վէմը Պետրոսի անձն չէր, այլ իւր

այն դաւանութիւնը — Դու ես Վր-
իստոսն Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ: Այս
դաւանութիւնն էր, զոր պիտի չկա-
րենային յաղթահարել դժոխոց դը-
րունքը: Այս դաւանութիւնն էր
քրիստոնէական Ակեղեցւոյ անկոր-
ծանելի սկզբունքը: Այլ միժէ միւս
առաքեալները չը դաւանեցին այս ըս-
կըզբունքը և չը քարոզեցին համայն
աշխարհի: Ուր մնաց ուրեմն Պետ-
րոսի անձնաւորութեան գլխաւորու-
թիւնը:

Այն մարդիկը, որոնք թեթեւամը-
տաբար ջանացին ուրիշ հիման վրայ
բարձրացնել Վրիստոսի եկեղեցւոյ շի-
նուածը և որոնք ուրիշ կեդրոն երա-
զեցին Ակեղեցւոյ համար և ոչ զՎրիս-
տոս որդին Աստուծոյ կենդանւոյ, այն
մարդիկը իրենց երազական և սուտ
ընկերութեամբ յափշտակեցին Վնի
եկեղեցւոյ անունը և գողունի անու-
նը պահպանելով ուրացան էութիւ-
նը, ուրացան իրական ճշմարտութիւ-
նը: Վասն զի առանց այս դաւանու-
թեանը—Դու ես Վրիստոսն Որդի Աս-
տուծոյ—Ակեղեցի և Վրիստոնէութիւն
ունայն ըսուեր են, պաշտօնը՝ աւա-
ղակութիւն, և խորհուրդները՝ խաղ-
սեղանակաւորութեան: Վրիստոնէ-
ական ամեն ճշմարտութիւն այս խօս-
քերուն մէջն է, «Դու ես Վրիստոս,
Որդի Աստուծոյ կեդանւոյ »: Դու
ես Վրիստոս, ()ծեալն Աստուծոյ,
օծեալ երբակի օծմամբ, որով կ'օծու-
էին հին օրինաց թագաւորները, քա-
հանայապետները և մարգարէները:
Դու ես թագաւոր հասօրէն մարդ-
կութեան: Դու ես գերագոյն մար-
գարէ, որուն չափով չը պարգեւե-
ցաւ Հոգին Սուրբ: Դու ես քահա-
նայապետ յաւիտենական, որ կենօր
և մահուամբ պատարագեցիր անձդ
ի բաւութիւն մեղաց մարդկան և

ամեն զոհադարձութիւն յառաջ քան
գրեզ նշան էր միայն փրկարար զեն-
ման անարատ Գառիւնդ : Դու ես
Արդի Աստուծոյ կենդանւոյ , որ երե-
ւեցար մարդկան , յայտնեցար աշխար-
հի . քո սրտամութիւնը մեր սրտամու-
թեան հետ խառնեցիր , քո յիշատա-
կըդ դարերու մէջ սերմեցիր , մարդ-
եղար , որպէս զի մարդն աստուածա-
ցնէս : Այնով բանիւ , դու ես Այլ
նորդ և Փրկիչ մարդկան , որ քո ան-
ձիդ մէջ կրեցիր լուսն աստուածու-
թեան և լուսն անմեղ մարդկութեան ,
եղեր կենդանի կապ Աստուծոյ և
մարդկանց մէջ , և հաշտեցուցիր եր-
կինքը՝ երկրին՝ և Արարիչ՝ արարածոյն
հետ : Բո մահուամբ կատարեցիր ,
սրբադործեցիր և կնքեցիր այս հաշ-
տութեան դաշնագիրը : Բո մահ-
ուամբ մարդկութիւնը նորոգեցաւ և
ամեն անհատ իրաւունք և պարտք
ստացաւ քո թաքաւորութիւնդ յա-
ռաջեցնելու : Այս դու ես Քրիստոսն
Արդի Աստուծոյ կենդանւոյ , և ոչ թէ
օգերեւոյթ սրտամութեան , յնորք ե-
րեւակայութեան , երազ մարդկային
մտայ և ուրուական տկարամտութե-
ս : Դու ես Արդի Աստուծոյ կենդանւոյ
և առանց քո չըկայ քրիստոնէութիւն ,
չըկայ եկեղեցի քրիստոնէական , ոչ 'ի
Հռոմ' և ոչ յաշխարհի ուրեք , ա-
ռանց քո չըկայ յոյս , չըկայ հանգեր-
ձեալ , չըկայ երկինք , չըկայ Աստուած ,
այլ միայն փոշի , արտասոււնքով լծը-
լուած :

Այս է բովանդակ մարդկութեան
վիճակի պատկերը առանց Զիտուսին :
Առանց հաւատալու , սիրելու և
հոգսկելու այս ճշմարտութիւնը՝ ան-
հարկն է Աստուծոյ սրաշտօնեայ լի-
նիւ և վե՛մ շինուածոյն Ակեղեցւոյ :
Այս կրօնական հաւատը կամ ճշմար-
տութիւնը կը սրարունակէ իւր մէջ

նոյնպէս բարոյական ճշմարտութիւն
Աս է կեդրոն և յօդ ամենայն առա-
քինութեանց : Աս է կեդրոն և յօդ
ամեն ճշմարտութեանց : Այնպիսի
ճշմարտութեամբ կամ այս դաւանու-
թեամբ ամեն ընդունակութիւն ա-
ռաքինութեան կը փոխուի : Իսկ ա-
ռանց նորան՝ ամենապեղեցիկ յատ-
կութիւնք՝ խոշնդոսներ են և ամեն
խաղաղ ափունք՝ արհաւիրացի վտանգ-
ներ : Այնպիսի ճշմարտութեան
դաւանութիւնն է , որ կը բարեգա-
րէ , կը չափաւորէ , կ'ամօքէ , կը խա-
ղաղէ , կ'ազատէ առանց շփոթելու ,
կը բարձրացնէ առանց աղմկելու և
կը զարգացնէ կը մեծացնէ մարդոյ
կեանքը սքանչելի դաշնակաւորու-
թեամբ : Այս աստուածային բոցն է ,
որ կը մաքրէ կը զլոյս մեր կրից մար-
մնաւոր մասունքը , ընտիր անօթ կը
կազմէ , և ահա սոյն անօթն , սոյն ա-
ստուածային հրով լուացուած մեռա-
ղան է , որ գործ կը դրուի սրբութե-
տաճարի ամեն պիտոյից համար : Առան-
դը կը բարեխառնի խահեմութեւ , խա-
հեմութիւնը կ'ազատէր իւրանդեմբ ,
յանդգնութիւնը կը փոխարկի արիու-
թեան և քաջութեան , համազումը
կը զորանայ հիմամբ և ոչ վիճաբանու-
թեամբ , աշխոյժը կ'ուսանի համբե-
րութիւն , անձնութիւնը կը խա-
ստփի փառքէն և չը տադնապիր յա-
ջողութեան կատարածը տեսնելու ,
վասն զի գիտէ , որ սերմանող և հրն-
ձող միասին պիտի վայելեն : Այլ երջա-
պէս ոչ արդարութիւնը ներողամբ-
տութեան կը զոհուի և ոչ ներողամբ-
տութիւնը արդարութեան , ոչ փափ-
կարտութիւնը կը զեղծանի մարդ , և ոչ
խաղաղութեամբ կը քարաւորուի : Այլ
եռանդուն և ընդ նմին իշխող , ազատ և
միանգամայն հնազանդ , կը փայլեցը-
նէ ճշմարտահաւատացեալն իւր անձին

մէջ թէ բանական մարդոյ գեղեցկութիւն, գոհունակութիւն, անձնիշխանութիւն, և թէ քրիստոնեայ մարդոյ արդարաւ մտութիւն, ուղղութիւն, չափաւութիւն արդարասիրութիւն, վստաւ հուսութիւն և ազգեցումութիւն : Երանի՛ որոնք կարող են ՚ի խորոց սրտէ ասել Յիսուսին : « Դու ես Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ » :

Յիսուս, երբ Սիմոնի անունը փոխեց և վե՛հ անուանեց, արդէն կը ճանաչէր և կը կարգար նորա սիրտը, և երբ Պետրոս իւր գաւանդութիւնը յայտնեց թէ, « Դու ես Քրիստոսն, Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ » այն ժաւանակ Յիսուս կրկնեց. « Դու ես վե՛հ : » Եւ որովհետեւ միայն Յիսուսն է որ կը քննէ մարդկանց սիրտը և երիկամունքը, հետեւապէս միայն Յիսուսին կը պատկանէր անուանակոչութեան իրաւունքը : Սիւսն Նա է, որ գիտէ թէ մարդն ի՞նչ է և ի՞նչ կարող է ընել : Սարգ ճանաչելու նկատմամբ շատ պարագաներ կան, որ մարդոյ հասողութենէն վեր են : Քանի՛ քանի՛ պարագաներ կան, որով երկու անհատներ իրարու կը նմանին, և սակայն տարբեր են, և ընդհակառակն : Սարգ կարող չէ ստուգապէս այս պարագաները որոշել, այլ միայն Աստուած է, որ կ'որոշէ : Այս առթիւ Եկեղեցւոյ Հայրերէն մէկը խիստ գեղեցիկ ասած է. « Ամենայն մարդ խկապէս այն է, ինչ որ է յաջա Աստուծոյ, ոչ աւելի եւ ոչ պակաս : » Ուրեմն միայն Աստուծոյ տուած աւանդն է, որ ճշմարիտ գաղափար կը յայտնէ, և այս գաղափարը Պետրոսի անուանակոչութեան մէջ իւր գաւանդութիւնն է : Աստուած յայտնած է նա և իւր անունը Աւետարանի մէջ, որպէս զի զինքն նոյն կոչմամբ անուանենք, այսինքն՝ Աստուած Սէր է :

Այս անունը ճշմարտապէս ճանաչել կը նշանակէ ամեն բան իմանալ : Ար նշանակէ իմանալ, որ այս աշխարհը անպարտաւոր խառնուրդ կամ քառաջէ, այլ աշխարհ է : Ար նշանակէ ճանաչել, որ մեր երկրաւոր աստիճանը առանց պատճառի և առանց նպատակի չէ : Ար նշանակէ ճանաչել, որ մեր անկման մէջ անգամ Աստուած կը կարեկցի մեր վրայ և կը փափաքի փառաւորիլ մեր դարձով : Ար նշանակէ ճանաչել մեր երջանկութեան ճիշտ մարիտ անունը, որ է Հորհրդ, և մեր վտանգ ստոյգ կոչումը, որ է Փրօքութիւն : Ար նշանակէ ճանաչել, որ ճիշտ մարիտ կեանքը մեր անուանած կեանքը չէ, այլ մեր ճշմարիտ կեանքը Յիսուսն է, որ է ՚ի ծոց Հոր : Ար նշանակէ, վերջապէս, ճանաչել մեր ճիշտ մարիտ անունը, որ է — Սէր Եւսայծ որդի շնորհաց, որ երբեմն եկե՛ր որդի Բարեկրօնին : Այս նոր անուանակոչութիւնը յայտնուեցաւ խաչի բարձրութենէն և գրուեցաւ Աւետարանի մէջ, ուր ամենէն տկարն անգամ կարող է կարգաւ ամենէն իմաստունի հետ : Պետրոս եւս ոչ թէ գլուխ եկեղեցւոյ է, ոչ թէ գլուխ առաքելոյ է, այլ որդի շնորհաց, ինչպէս և ամեն ճշմարիտ քրիստոնեայք : Ով որ չը հասկընար կամ չուզէր խոստովանիլ աւետարանական այս պարզ ճշմարտութիւնը, նա հեռի է Աւետարանի ոգիէն եւ փոխանակ ՚ի լոյս ընթանալով՝ խաւարի մէջ կը շրջի :

Աստուած զինքը Սէր անուանելով՝ ամեն բան անուանած է : Սէր է նա և սէր աւանդած է իւր հետեւողներուն և ոչ գլխաւորութիւն, իշխանութիւն, եւ պետական արտօնութիւն : Քրիստոնեութեան գլուխը, Եկեղեցւոյ գլուխը՝ Սէրն է, վասն զի անհուն սէրն, անպարտում սէրն ինքն

Վերիստոսն է : Ուրեմն մերժենք թիւր
մեկնութիւնները , վառուինք Աւե-
տարանի ճշմարիտ ոգւով և հայցենք
ասեղով . Ով Տէր , ով աստուածային
դատաւարակ մարդկութեան և ճշմա-
րիտ առաջնորդ անուանակոչութեան ,
ժողովէ ամեն մարդիկ քո իմաստու-
թեան վարժարանի մէջ : Եւ ամեն
սիրտ կենդանի , անյագ և սուրբ ցան-
կութեամբ : Իմաստնացո ամեն միտք
ճանաչել քո ճշմարիտ անունը , որ է
Սէր : Սի թողուր , որ մարդիկ որոնեն
քո անունը միայն իրենց մտածութե-
թիւնաց մէջ , միայն ընկերութեան և
տիեզերաց կարգաւորութեան մէջ ,
միայն մարդկային բնութեան կարօ-
տութեանց մէջ , այլ զօրացո որոնել
քո անունը՝ քո փրկարար Խաչի ճա-
ռին մէջ , յորում ամենայն գանձք
իմաստութեան և գիտութեան ծած-
կեալ կան : Այն պաշտելի անունը ,
որով անուանեցեր զքեզ Բեթղէհէ-
մի անշուք Սուրին մէջ , Գեթսե-
մանի պարտիզին մէջ և Գողգոթայի
բլրակին վրայ , այն վեհ և միութա-
րիչ անունը թող գրօշմուխ յաւիտեան
մեր խղճի եւ սրտի մէջ : Թող մեր
կեանքը մի կենդանի բարբառ լինի
քո սուրբ անուանակոչութեանը և
միանգամայն պատասխանի ու արձա-
գանք այն քաղցր և փառաւոր անուա-
նը , որով անուանեցեր զմեզ : Տուր
մեզ , Տէր , զօրութիւն , որ արժանա-
պէս կրենք քո և մեր անունը աշխար-
հի վրայ : Տուր մեզ կարողութիւն ,
որ քո Սէրդ Թագաւորեցնենք երկրի
վրայ եւ յաւերժացնենք յերկինս .
ամէն :

ՅԱՂԱԳՍ ՄԱՀՈՒԱՆ Ռ . Պ . ՇԼԻՐԻՏԼՆԵՒ Խ Օ Ո Ք

ԱՐՏԱՍԱՆԵԱԼ Ի ԹԱՏՐՈՆԻՆ
ՏՐԻԻՐԻ - ԼԵՅՆ

Այրան երեկոյ մը , երբ օրհասա-
կան աւուր յետին շառաւիղը վերջա-
լուսոյն արտասուացը մէջ կ'անհետի ,
ով զգացած չէ այս գողտրիկ ժամուս
հրապուրանացը իւր սրտին վրայ իջ-
նելը , ինչպէս կ'իջնէ ցօղը ծաղկին վը-
րայ : Սուրբ զգացմամբ մը լցեալ , որ
կըգերէ և յապուշ կը կըթէ զհոգին ,
բնութեան այս մեղամաղձոտ կերպա-
րանացը առջեւ , այն ժամուն երբ
շունչ կ'առնու նա վերստին , ժամա-
նակին ձեռք լուսոյ և խաւարի մէջ
ձգուած կամուրջ . ով կրած չէ այն
խորին և գերագոյն անդորրութիւնը ,
այն համր մտայուղութիւնը , զոր բա-
ցատրելու համար ոչ թէ բառեր
պէտք են , այլ արտասուք , սրբազան
ներդաշնակութիւն — այն տխրու-
թիւնը և այն փառաւոր համակրու-
թիւնը մարդ մտնող արեգականց հա-
մար : Աղեկէզ վիշտ մը չէ ասի . այլ
թաղծութիւն մը աղու , որ անուն չու-
նի , խանդակաթ հոգիներէ սիրեցեալ
որոշակի զգացեալ , այլ առանց
դառնութեան . գողտրիկ մեղամաղ-
ձութիւն , արտօսը Թափանցիկ , յու-
րում չխառնուիր և ոչ մէկ աշխարհ
հային ցաւ մը , և ոչ մէկ անձնասի-
րութեան զգացում մը , արտօսը հե-
ղեալ առանց ամօթոյ եւ գաղտնի
առանց վշտակրութեան :

Հանգոյն այն սրտայուղութեան ,
զոր կ'ունենամք՝ երբ օրուան լոյսը
բլրոց երկայնութեան ետեւ կը նուա-
ղի , է զգացումը որ մեր սրտին և հո-